

Op de ambassade

Op 8 en 15 november van het afgelopen jaar werden door mensen uit verschillende kerken twee schuldbelijdenissen uitgesproken. De eerste verklaring kwam uit de Protestantse Kerk. De laatste was afkomstig uit de zogenaamde 'kleine gereformeerde kerken'. Hoe bereikten deze woorden het Joodse volk?

Ondertekenaars en sympathisanten werden uitgenodigd door de ambassadeur van Israël. In verband met corona ontving Zijne Excellentie Naor Gilon hen in twee groepen op de ambassade in Den Haag. De verklaring werd de heer Gilon aangeboden en voorgelezen. Een uniek moment!

Opperrabbijn

Er klonken indringende woorden. Het gewicht van de verklaring en de samenkomst werd ervaren door alle aanwezigen. Het was een historisch moment. Nooit eerder klonk er zo'n duidelijke belijdenis van schuld over de nalatigheid van de Nederlandse kerken ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Ook opperrabbijn Binyomin Jacobs was aanwezig namens de Joodse gemeenschap in ons land. Hij was dankbaar voor de schuldbelijdenis, al valt er volgens hem voor de huidige generatie niets te vergeven: "Maar het gaat erom dat u in een spiegel kijkt en het systeem aanpakt waarin door de eeuwen heen het Joodse volk werd neergezet. Het antisemitisme is de vrucht van een manier van zaaien. We moeten dus de aarde zuiver maken en dat kan alleen wanneer we onze verschillen opzij zetten en kijken naar wat ons bindt: het geloof in de Eeuwige

en de inzet voor de normen en waarden van de Bijbel".

Antizionisme

Zowel de opperrabbijn als de ambassadeur was dankbaar voor de verklaring vanwege de opkomst van het 'nieuwe antisemitisme': antizionisme. Ambassadeur Gilon zei daarover het volgende: "Antisemitisme is overal verboden en strafbaar, daarom verhult het zich in antizionisme. Dan wil men het volk Israël een legitieme plaats ontzeggen. De Nederlandse kerken vervullen in hun schuldbelijdenis een voorbeeldfunctie, ook in Europa, door te laten zien hoe diep de wortels van de haat tegen Joden zitten." Daar zit in elk geval de 'winst' van deze verklaring. De kerken hebben het vaste voornemen uitgesproken om samen op te trekken tegen elke vorm van Jodenhaat. Daarbij realiseren we ons dat antisemitisme zich veelal ook richt tegen de staat Israël, die gezien wordt als Joods collectief. Vermomd als 'politieke kritiek' wordt de Joden een eigen staat ontzegd.

Vragen

De reacties op de verklaring(en) liepen nogal uiteen. Er was veel instemming, dankbaarheid en waardering. Kritiek was er ook. Van verschillende kanten werden

scherpe vragen gesteld over de schuldbelijdenis. Waarom konden de Nederlandse kerken niet met één mond spreken? Was het niet mogelijk om de verklaring eerst via de 'kerkelijke weg' aan de orde te stellen? Wanneer gaan we dan schuld belijden over bijvoorbeeld het slavernijverleden en de omgang met LHBT'ers? Kun je eigenlijk wel schuld belijden voor iets wat vorige generaties wel of niet hebben gedaan? Doe je oud-verzetstrijders en anderen die hun leven hebben opgeofferd om Joden te helpen niet te kort? Deze (en andere) vragen zijn beantwoord (<https://www.kerkenisrael.nl/voorgoed-verbonden/schuld.php#vragen>) of zullen nog een antwoord moeten krijgen. Maar zij nemen niet weg dat op het 'Joodse grondgebied' van de ambassade historische woorden hebben geklonken. De kerken hebben getoond onlosmakelijk verbonden te zijn met Gods volk Israël. «

In Yad Vashem – een gedenktuin en naam in het hart van de Eeuwige – staat een sculptuur van Shlomo Selinger uit 1987. De in rood graniet uitgevoerde sculptuur staat symbool voor de onbekende rechtvaardigen onder de volken.

Het waren mensen die hun leven riskeerden en zo naasten werden voor anderen. Een samenleving waarnaar Jonathan Sacks verwijst, had bij hen de hoogste prioriteit. «

Joodse symbolen